

सुस्वागतम्

उदयोन्मुख भारतीय समाजातील शिक्षक

डॉ. वसुंधा विनोद देव

DR. VASUDHA V. DEO
ASSOCIATE PROFESSOR
GOVT COLLEGE OF EDUCATION AKOLA
Please also read my articles on Chinmayasanskar.com

महात्मा ज्योतीराव फुले

(जन्म : इ स 1827 – मृत्यू इ स 1890)

DR.VASUDHA V. DEO
ASSOCIATE PROFESSOR
GOVT COLLEGE OF EDUCATION AKOLA
Please also read my articles on Chinmayasanskar.com

महात्मा ज्योतीराव फुले

(जन्म : इ स 1827 – मृत्यू इ स 1890)

घराणे – साताऱ्याजवळील करगुण

आजोबा – शेटीबा

वडील – गोविंदराव

आई – चिमणाबाई

राणोजी कृष्णा गोविदा ही अपत्य

मूळचे अडनाव गोऱ्हे – फुलांच्या

व्यवसायावरून फुले

DR. VASUDHA V. DEO
ASSOCIATE PROFESSOR
GOVT COLLEGE OF EDUCATION AKOLA
Please also read my articles on Chinmayasanskar.com

महात्मा ज्योतीराव फुले

(जन्म : इ स 1827 – मृत्यू इ स 1890)

1 वर्षाचे असतांना आईचा मृत्यू – शिक्षणास प्रारंभ गावंडे या मित्रासोबत जॉर्ज वॉशिंग्टन हयाचा चरित्राचा अभ्यास थॉमसपेन हयाचा **“Rights Of Man”** हया ग्रंथाचा प्रभाव.

DR.VASUDHA V. DEO
ASSOCIATE PROFESSOR
GOVT COLLEGE OF EDUCATION AKOLA
Please also read my articles on Chinmayasanskar.com

महात्मा ज्योतीराव फुले चे तत्त्वज्ञान

चतुःसुत्रि : सदाचार, विवेक,
न्यायप्रियता, सहिष्णुता

तत्त्वज्ञानाचे दोन स्तंभ – आत्मभान व
आत्मपरीक्षण

सत्यसारखा दुसरा धर्म नाही

सत्य मानव धर्म, कृती धर्म, निधी

DR.VASUDHA V. DEO
ASSOCIATE PROFESSOR
GOVT COLLEGE OF EDUCATION AKOLA
Please also read my articles on Chinmayasanskar.com

महात्मा ज्योतीराव फुले चे तत्त्वज्ञान

सद्गुण : उद्योगशीलता,
प्रामाणिकपणा, कृतज्ञता, नम्रता,
अकृत्रिमता, मानवता.

प्रयत्न हाच परमेश्वर – इमर्सन :
कृतीत उतरले नाही तर
सद्विचारांचे मूल्य सुखस्वप्नापेक्षा
अधिक नाही.

महात्मा ज्योतीराव फुले चे तत्त्वज्ञान

- सार्वजनिक सत्यधर्म महत्त्वाचा –
सत्य सर्वांचे आदी घर । सर्व
धर्मांचे माहेर

जगामाजी सुख सारे । खास
सत्याची ती पोरे

ज्योतीरावांच्या तत्त्वज्ञानाचा सारांश
– मानवता.

महात्मा ज्योतीराव फुलेचे सामाजिक कार्य

- समाजक्रांतीचा झेडा घेउन परंपरागत समाज संस्थाचा विरुध्द बंड पुकारणारे पहिले पुरुष
- बालविवाहाची प्रथा विरुध्द बंड
- केशवपनासारख्या प्रथा विरुध्द बंड
- बालहत्या विरुध्द बंड

महात्मा ज्योतीराव फुलचे सामाजिक कार्य

- पुनर्विवाह
- धार्मिक रूढी विरुद्ध बंड
- सामाजिक चालीरिती विरुद्ध बंड
- शुद्रांची पिळवणूक विरुद्ध बंड

सत्यशोधक समाजाची स्थापना : 28 सप्टेबर 1873 पुणे
येथे स्थान

- उद्देश : 1. सामाजिक शोषणातून
मानवाला मुक्त करणे.
2. सत्याचे खरे स्वरूप स्पष्ट करणे.
3. गुलामगिरीतून विश्वमानवाला
मुक्त करणे.
4. सत्यशोधन आंदोलनाला चालना
देणे.

DR.VASUDHA V. DEO
ASSOCIATE PROFESSOR
GOVT COLLEGE OF EDUCATION AKOLA
Please also read my articles on Chinmayasanskar.com

सत्यशोधक समाजाची स्थापना : 28 सप्टेबर 1873 पुणे
येथे स्थान

उद्देश

5. सामाजिक संघर्षाचे व्यासपीठ
निर्माण करणे.
6. शुद्रांना सत्यप्रति प्रकाश
दाखविणे.
7. धार्मिक गुलामगिरीतून समाज
मुक्त करणे.

DR.VASUDHA V. DEO
ASSOCIATE PROFESSOR
GOVT COLLEGE OF EDUCATION AKOLA
Please also read my articles on Chinmayasanskar.com

सत्यशोधक समाजाची तीन तत्त्वे

- ईश्वर एक आहे तो सर्वव्यापी निर्गुण व सत्यमय आहे.
- ईश्वराची भक्ती करण्याचा प्रत्येक मानवाला पूर्ण अधिकार आहे.
- कोणत्याही मनुष्याची श्रेष्ठता जन्मजात जातीवरून ठरत नाही.

शैक्षणिक कार्य :

1. सर्वसामान्यांचे शिक्षण
2. स्त्री-शिक्षण : 1848मध्ये पहिली मुलींची शाळा – स्त्री शिक्षणाचे आद्यजनक.
3. अस्पृश्यांचे शिक्षण : 1851 मध्ये अस्पृश्यांसाठी शाळा
4. शेतकरी कामकरी हयांचे शिक्षण – लोकशिक्षणाचे खरे कौवारी
लोकशिक्षणाचे शिल्पकार

शरदात् !

DR.VASUDHA V. DEO
ASSOCIATE PROFESSOR
GOVT COLLEGE OF EDUCATION AKOLA
Please also read my articles on Chinmayasanskar.com

DR.VASUDHA V. DEO
ASSOCIATE PROFESSOR
GOVT COLLEGE OF
EDUCATION AKOLA
Please also read my